

Bruselj, 24. junij 2026
(OR. en)

11081/26

ENER 442
ENV 818
CONSOM 213
COMPET 839

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	24. junij 2026
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2026) 319 final
Zadeva:	POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU Poročilo o izvajanju Uredbe (EU) 2017/1369 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2026) 319 final.

Priloga: COM(2026) 319 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.6.2026
COM(2026) 319 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**Poročilo o izvajanju Uredbe (EU) 2017/1369 o vzpostavitvi okvira za označevanje z
energijskimi nalepkami**

1. UVOD

1.1. Politike in pravno ozadje

Prvi formalni akt EU o obveščanju potrošnikov o energijski učinkovitosti aparatov je bil sprejet pred 50 leti po naftni krizi leta 1973 ⁽¹⁾. Leta 1979 mu je sledil prvi okvir EU za označevanje energijske učinkovitosti, ki je bil odtlej trikrat revidiran in izboljšán, nazadnje leta 2017. Medtem je energijska oznaka postala dobro poznana in cenjena med potrošniki. V raziskavi Eurobarometer iz leta 2024 ⁽²⁾ je 75 % ljudi navedlo, da energijska oznaka neposredno vpliva na njihove odločitve o nakupu gospodinjskih aparatov.

Na energijskih oznakah so navedene lahko razumljive informacije, ki spodbujajo povpraševanje po učinkovitejših izdelkih in njihov razvoj. Delujejo skupaj z minimalnimi zahtevami glede energijske učinkovitosti in drugimi zahtevami, sprejetimi znotraj okvira EU za okoljsko primerno zasnovo. EU trenutno v okviru okoljsko primerne zasnove ureja več kot 30 skupin izdelkov, od katerih jih ima 15 energijsko oznako ⁽³⁾. Leta 2024 naj bi se na podlagi obeh politik povprečni računi gospodinjstev za energijo znižali za približno 317 EUR, ta prihranek pa naj bi se do leta 2030 povečal na 480 EUR, pri čemer naj bi iz energijske oznake izhajalo 27 % prihrankov, glavnina pa iz okoljsko primerne zasnove ⁽⁴⁾.

Pravna podlaga za uredbo o označevanju energijske učinkovitosti ⁽⁵⁾ je člen 194 Pogodbe. V Uredbi so določena pravila o oblikovanju oznak za posamezne izdelke z delegiranimi akti. Za dobavitelje (proizvajalce, uvoznike in pooblaščené zastopnike) in trgovce so predpisane nekatere obveznosti glede zagotavljanja in prikazovanja oznak ter standardiziranih informacij o izdelku. Komisija je izdala dve obvestili s posebnimi pojasnili: eno o izvajanju med pandemijo COVID-19 ⁽⁶⁾ in drugo leta 2024 o navedbah razpona energijskih oznak in razredov po predhodni odločbi Sodišča ⁽⁷⁾.

1.2. Glavne spremembe pri reviziji okvira za označevanje energijske učinkovitosti v letu 2017

Z revizijo v letu 2017 se je okvir spremenil iz direktive v uredbo in obstoječa pravila so se prilagodila tako, da se je z njimi (i) določilo postopno prevrednotenje oznak v znano lestvico od A do G, (ii) okreplil nadzor trga in (iii) uvedla obvezna registracija v zbirki podatkov o izdelkih na ravni EU (evropski register izdelkov za označevanje energijske učinkovitosti – EPREL ⁽⁸⁾) kot osnovni pogoj za dajanje modela na trg. Znotraj novega okvira je bilo uvedenih osem revidiranih ali novih oznak. Te oznake so jezikovno

(1) Priporočilo Sveta 76/496/EGS z dne 4. maja 1976 o racionalni rabi energije za električne gospodinjske aparate, UL L 140, 28.5.1976, str. 18.

(2) [Posebna raziskava Eurobarometer 555 iz leta 2024](#).

(3) https://energy-efficient-products.ec.europa.eu/product-list_sl.

(4) Ecodesign Impact Accounting 2025 Overview Report (Pregledno poročilo o učinku okoljsko primerne zasnove za leto 2025), <https://circabc.europa.eu/ui/group/418195ae-4919-45fa-a959-3b695c9aab28/library/c06608a7-9e47-4737-b0d2-da9aec097171/details>.

(5) Uredba (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU, UL L 198, 28.7.2017, str. 1.

(6) Obvestilo Komisije [2020/C 182/02](#), UL C 183, 2.6.2020.

(7) [Zadeva C-761/22](#).

(8) <https://eprel.ec.europa.eu>.

nevtralne, imajo posodobljeno podobo in vključujejo kodo QR, prek katere so dostopne informacije o modelu v registru EPREL. Nekatere prvič vključujejo ikone z informacijami o vidikih popravljivosti ali trajnosti.

1.3. Področje uporabe tega poročila

V skladu s členom 19 uredbe o označevanju energijske učinkovitosti mora Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo o izvajanju uredbe, v katerem oceni, „kako uspešno so ta uredba ter delegirani in izvedbeni akti, sprejeti na podlagi te uredbe, omogočili strankam, da izberejo učinkovitejše izdelke, ob upoštevanju njihovega učinka na poslovanje, porabo energije, emisije toplogrednih plinov, dejavnosti nadzora trga ter stroške za vzpostavitev in vzdrževanje zbirke podatkov“.

Učinki na poslovanje, porabo energije in emisije se podrobno ocenijo za vsak akt, ki znotraj tega okvira ureja posamezne izdelke, to poročilo pa vsebuje zbirni pregled. Bolj horizontalni vidiki so analizirani v oceni učinka, priloženi predlogu zbirnega svežnja za poenostavitev zakonodaje o energijsko učinkovitih izdelkih, ki je bil sprejet vzporedno s tem poročilom in na podlagi njegovih ugotovitev. Vzporedno s tem poročilom se sprejme ločeno poročilo o izvajanju uredbe o označevanju pnevmatik (Uredba (EU) 2020/740).

To poročilo je tako osredotočeno zlasti na naslednje teme:

- napredek pri prevrednotenju in uvajanju novih oznak,
- postopek prevrednotenja oznak (prehod s stare na novo oznako),
- zbirka podatkov o izdelkih (ter povezani stroški in koristi),
- nadzor trga,
- oznaka kot orodje za vodilne trge učinkovitih izdelkov,
- učinkovitost novih energijskih oznak.

1.4. Analitična podlaga

To poročilo temelji zlasti na anketi ⁽⁹⁾, izvedeni v 10 državah članicah EU na vzorcu 20 073 potrošnikov, ki so v zadnjih dveh letih kupili vsaj eno – in največ tri – izmed vključenih vrst izdelkov: na Češkem, Finskem, v Franciji, Nemčiji, Italiji, na Nizozemskem, Poljskem, Portugalskem, v Romuniji in na Švedskem. V anketo je bil vključen tudi vzorec 204 dobaviteljev in 207 trgovcev na drobno z izdelki z energijskimi oznakami iz skupin izdelkov z novimi oznakami ter 123 poklicnih uporabnikov komercialnih hladilnih aparatov, da bi novo oznako preizkusili tudi za te izdelke.

Prispevki za to poročilo so bili prejeti od 14 držav članic ⁽¹⁰⁾ v okviru posvetovalnega foruma za okoljsko primerno zasnovo in označevanje energijske učinkovitosti ⁽¹¹⁾ (EELCF) in/ali strokovne skupine za upravno sodelovanje za označevanje energijske učinkovitosti in okoljsko primerno zasnovo ⁽¹²⁾ ter sedmih drugih članov foruma

⁽⁹⁾ [Study on consumer understanding of the EU energy labels applied since 2011](#) (Študija o razumevanju energijskih oznak med potrošniki od leta 2011).

⁽¹⁰⁾ AT, BG, DE, DK, EE, IE, IT, LT, LV, NL, PT, SI, NO, IS.

⁽¹¹⁾ [Register strokovnih skupin Komisije](#).

⁽¹²⁾ [Seznam skupin za upravno sodelovanje](#).

EELCF⁽¹³⁾. Analiza temelji tudi na podatkih iz registra EPREL, informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga (ICSMS)⁽¹⁴⁾ ter drugih javno dostopnih analizah in virih.

2. NAPREDEK PRI PREVREDNOTENJU IN UVAJANJU NOVIH OZNAK

V skladu z uredbo o označevanju energijske učinkovitosti mora Komisija pregledati in prevrednotiti vse energijske oznake, ki so veljale 1. avgusta 2017, in nanjo se je preneslo pooblastilo za uvedbo novih oznak. Določil se je časovni raspored za pregled obstoječih oznak do avgusta 2018 (začenši s prednostno skupino: pralni stroji, pralno-sušilni stroji, pomivalni stroji, hladilniki, svetlobni viri in elektronski prikazovalniki). Poleg tega se je določil splošni rok do avgusta 2023 za prevrednotenje in daljši rok do avgusta 2025 za kotle na trdno gorivo, grelnike prostorov in grelnike vode⁽¹⁵⁾.

Prevrednotenje prednostne skupine je bilo končano marca 2019, oznake pa so bile na spletu in v trgovinah prikazane od 1. marca 2021⁽¹⁶⁾. Z uredbo omnibus so bile tehnične težave v teh pravilih odpravljene še pravočasno pred navedenim datumom⁽¹⁷⁾.

Stanje pregledov oznak za posamezne izdelke v okviru uredbe o označevanju energijske učinkovitosti					
Skupina izdelkov	Sklic	Rok za pregled v uredbi o označevanju energijske učinkovitosti	Začetek veljavnosti pregleda	Datum začetka uporabe nove oznake	Status
Elektronski prikazovalniki (vključno s televizorji)	Uredba (EU) 2019/2013	2. 8. 2018	31. 3. 2019	1. 3. 2021	Sprejeto
Pralni stroji/pralno-sušilni stroji	Uredba (EU) 2019/2014	2. 8. 2018	31. 3. 2019	1. 3. 2021	Sprejeto
Svetlobni viri	Uredba (EU) 2019/2015	2. 8. 2018	31. 3. 2019	1. 9. 2021	Sprejeto
Gospodinjski hladilni aparati	Uredba (EU) 2019/2016	2. 8. 2018	31. 3. 2019	1. 3. 2021	Sprejeto
Gospodinjski pomivalni stroji	Uredba (EU) 2019/2017	2. 8. 2018	31. 3. 2019	1. 3. 2021	Sprejeto
Hladilni aparati z neposredno prodajno funkcijo	Uredba (EU) 2019/2018	Novo	Novo	1. 3. 2021	Sprejeto

⁽¹³⁾ APPLIA, Digital Europe, EHI, EHPA, EPEE, EuroCommerce, Lighting Europe.

⁽¹⁴⁾ [Sistem ICSMS](#).

⁽¹⁵⁾ Te roke je treba obravnavati kot dopolnitev petletnih rokov za pregled, določenih v delegiranih aktih za vsak izdelek.

⁽¹⁶⁾ Prevrednotena oznaka za izdelke za razsvetljavo je bila v trgovinah prikazana od 1. septembra 2021.

⁽¹⁷⁾ [Uredba \(EU\) 2021/340](#).

Pametni telefoni in tablični računalniki	Uredba (EU) 2023/1669	Novo	Novo	20. 6. 2025	Sprejeto
Sesalniki	Leta 2018 je Sodišče oznako razveljavilo	-	-	-	Ponovna uvedba v pripravi Povejte svoje mnenje
Sušilni stroji	Uredba (EU) 2023/2534	2. 8. 2023	22. 11. 2023	1. 7. 2025	Sprejeto
Pečice in kuhinjske naprave	Uredba (EU) št. 65/2014	2. 8. 2023	-	-	V pripravi Povejte svoje mnenje
Stanovanjske prezračevalne enote	Uredba (EU) 1254/2014	2. 8. 2023	-	-	V pripravi Povejte svoje mnenje
Profesionalne hladilne omare za shranjevanje	Uredba (EU) 2015/1095	2. 8. 2023	-	-	V pripravi Povejte svoje mnenje
Klimatske naprave, vključno s toplotnimi črpalkami zrak-zrak	Uredba (EU) 626/2011	2. 8. 2023	-	-	V pripravi Povejte svoje mnenje
Lokalni grelniki prostorov	Uredba (EU) 2015/1186	2. 8. 2023	-	-	V pripravi Povejte svoje mnenje
Naprave za ogrevanje prostorov in kombinirane ogrevalne naprave	Uredba (EU) 811/2013	2. 8. 2025	-	-	V pripravi Povejte svoje mnenje
Kotli na trdno gorivo	Uredba (EU) 2015/1187	2. 8. 2025	-	-	V pripravi Povejte svoje mnenje
Grelniki vode	Uredba (EU) 812/2013	2. 8. 2025	-	-	V pripravi Povejte svoje mnenje

Oznaka za sesalnike je bila leta 2018 razveljavljena s sodbo Splošnega sodišča ⁽¹⁸⁾ in zato ne velja več. Poteka tudi delo glede morebitnih novih energijskih oznak za (i) fotovoltaične module, (ii) sesalnike, (iii) računalnike, (iv) nizkotemperaturne oddajnike toplote (radiatorje), (v) profesionalne pomivalne stroje in (vi) profesionalne pralne stroje.

Postopek pregleda energijske oznake je podrobno določen v uredbi o označevanju energijske učinkovitosti in je skladen s pravili za boljše pravno urejanje. Vključuje delo, potrebno za (i) razumevanje trga v okviru pregleda, (ii) razvoj ponovljivih in reprezentativnih metodologij preskušanja, (iii) zbiranje prispevkov posvetovalnega foruma ter (iv) pripravo vrednotenja in ocene učinka. Osnutek akta se nato objavi, da lahko deležniki podajo povratne informacije, in o njem se uradno obvesti Svetovna trgovinska

⁽¹⁸⁾ [Zadeva T-544/13](#).

organizacija. Pred sprejetjem v Komisiji se opravi posvetovanje s strokovnjaki držav članic. Komisija o aktu uradno obvesti Evropski parlament in Svet. Nato se akt objavi v Uradnem listu in začne veljati, če mu nobena od institucij ne nasprotuje. Postopek za energijske oznake, revidirane leta 2019, je od začetka pregleda do objave trajal od štiri do pet let. Od takrat je napredek večinoma počasnejši zaradi vzporednega dela v zvezi z registrom EPREL, sodnih postopkov, izrednih razmer, povezanih s pandemijo COVID-19 in energetske krizo leta 2022, ter ponovnih pogajanj o okviru za okoljsko primerno zasnovu.

Doslej je bilo sprejetih in v Uradnem listu objavljenih devet sklepov ali sporočil v zvezi s harmoniziranimi standardi za domnevo o skladnosti na podlagi uredbe o označevanju energijske učinkovitosti.

3. POSTOPEK ZA PREVREDNOTENJE OZNAK

V uredbi o označevanju energijske učinkovitosti je določeno štirimesečno prehodno obdobje po uvedbi prevrednotene oznake. V tem obdobju morajo dobavitelji zagotoviti staro oznako, novo oznako in informacijski list izdelka. Trgovci morajo stare oznake na razstavljenih izdelkih zamenjati v 14 delovnih dneh od datuma, določenega v delegiranem aktu za posamezni izdelek. Posodobiti je treba tudi tehnično promocijsko gradivo. Po mnenju večine trgovcev (63 %), ki so odgovorili na anketo, na kateri temelji to poročilo, je bil postopek ponovnega označevanja enostaven ali zelo enostaven. Nekatera združenja proizvajalcev (npr. izdelkov za razsvetljavo) so opozorila na težave pri zamenjavi oznak, če so izdelki že na poti ali so bili na trg dani predhodno.

Potrošniki lahko v tem prehodnem obdobju prejmejo izdelke, ki sta jim priloženi dve oznaki – neprevrednotena in prevrednotena. Ti oznaki sta redko primerljivi, saj se preskusne metode in metode izračunavanja pogosto spremenijo, lestvica pa se zaostri. Izdelki, ki so bili na primer prej uvrščeni v razred A+++, so lahko po novi lestvici uvrščeni v razred B ali C. V uredbi o označevanju energijske učinkovitosti je bilo predvideno, da bi sprememba oznake lahko pomenila težave za potrošnike, dobavitelje in trgovce, zato je bilo državam članicam naloženo izvajanje informacijskih kampanj. Nekatere od teh kampanj so se organizirale v okviru projektov, ki jih financira EU, kot so Label2020 ⁽¹⁹⁾, Belt ⁽²⁰⁾ in Compliance Services ⁽²¹⁾. Nekatere države članice so poročale o dobrem dosegu, druge pa so opozorile na težave, s katerimi so se pri uvajanju prvih prevrednotenih oznak srečevale zaradi omejitev, povezanih s COVID-19.

4. ZBIRKA PODATKOV O IZDELKIH

Eden glavnih elementov revizije v letu 2017 je bil napredek pri digitalizaciji energijske oznake. V skladu s členom 12 uredbe o označevanju energijske učinkovitosti je morala Komisija vzpostaviti in mora vzdrževati zbirko podatkov (EPREL), ki jo sestavljajo javni del, del, ki zadeva skladnost, in spletni portal, ki omogoča dostop do obeh delov. Cilji so bili (i) podpirati organe za nadzor trga, (ii) obveščati javnost o izdelkih, danih na trg, in (iii) Komisiji zagotavljati najnovejše informacije zaradi pregleda zakonodaje o označevanju. Po obsežnih skupnih prizadevanjih Komisije, proizvajalcev in drugih

⁽¹⁹⁾ [LABEL2020](#).

⁽²⁰⁾ [BELT](#).

⁽²¹⁾ <https://www.product-compliance-services.eu>.

deležnikov ta zbirka podatkov danes uspešno deluje, vsebuje približno dva milijona modelov in je imela leta 2025 6,6 milijona obiskov.

4.1. Izvajanje

Proizvajalci so lahko izdelke registrirali leta 2019, kar je omogočilo pravočasen vnos prvih pregledanih oznak, organi za nadzor trga pa so dostop dobili kmalu zatem. Od vzpostavitve je na voljo služba za pomoč, ki uporabnikom pomaga pri registraciji. Svojim članom pri tem opravi pogosto pomagajo poslovna združenja EU. Od marca 2021, ko so se začele uporabljati prve prevrednotene oznake izdelkov, je bil javni del registra EPREL dostopen prek kod QR. Od leta 2022 so v iskalnem vmesniku registra EPREL na voljo številne funkcije (kot so filtri za izbiro in razvrščanje). Spletni portal za dostop javnosti do registra EPREL iz člena 12 uredbe o označevanju energijske učinkovitosti in točke 2 Priloge I deluje od aprila 2022 ⁽²²⁾.

V izvedbeni uredbi, sprejeti leta 2024 ⁽²³⁾, so določene nadaljnje operativne podrobnosti za register EPREL, med drugim so pojasnjena pravila za upravljanje občutljivih informacij in uvedeno je obvezno preverjanje dobaviteljev z uporabo podpisov in žigov e-IDAS.

Pri izvajanju registra EPREL si je Komisija prizadevala:

- čim bolj zmanjšati upravno breme za dobavitelje z množičnimi registracijami, storitvami vmesnika za aplikacijsko programiranje (API) ⁽²⁴⁾ ter samodejnim ustvarjanjem oznak in informacijskih listov izdelkov v vseh uradnih jezikih EU;
- olajšati izpolnjevanje obveznosti v zvezi s spletnim prikazom energijskih oznak in informacij o izdelkih (prenos prek vmesnika API);
- olajšati uporabo posameznim potrošnikom, trgovcem na debelo ter javnim kupcem in organom pri prepoznavanju najbolj zastopanih razredov učinkovitosti.

Proizvajalci so pozdravili dejstvo, da se v skladu z delegiranimi akti za posamezne izdelke ne zahteva sistematično zagotavljanje *natisnjenih* informacijskih listov izdelkov (na podlagi alternativne možnosti iz člena 3(1) uredbe o označevanju energijske učinkovitosti), saj so ti na voljo v registru EPREL.

Prav tako register EPREL splošni javnosti omogoča spremljanje razvoja na trgih na podlagi registracij modelov izdelkov z energijsko oznako. Vendar v skladu z uredbo o označevanju energijske učinkovitosti dobaviteljem ni treba zagotoviti podatkov o prodaji modelov, zato so za oceno tržnega deleža modelov – in za ugotovitev, ali je treba sprožiti pregled oznake – običajno potrebne dodatne informacije.

Po navedbah nacionalnih organov za nadzor trga se z registrom EPREL zmanjšujeta čas in trud, potrebna za preverjanje skladnosti.

Glavni način dostopa do zbirke podatkov je prek kod QR na oznakah in ne prek spletnega mesta. Podatki iz ankete in povratne informacije nacionalnih organov potrjujejo, da register EPREL med javnostjo in javnimi naročniki še ni splošno poznan. Podobne zbirke

⁽²²⁾ <https://energy-efficient-products.ec.europa.eu/>.

⁽²³⁾ [Izvedbena uredba Komisije \(EU\) 2024/994](#).

⁽²⁴⁾ Doslej je bilo zagotovljenih okrog 1 000 ključev API, večinoma trgovcem (54 %), pa tudi dobaviteljem, raziskovalcem, iskalnikom itd.

podatkov za izdelke, povezane z energijo, obstajajo tudi v drugih delih sveta (npr. v Združenih državah Amerike ⁽²⁵⁾, na Kitajskem ⁽²⁶⁾, v Kanadi ⁽²⁷⁾ in Avstraliji ⁽²⁸⁾).

4.2. Stroški in koristi registra EPREL

Komisija je med letoma 2017 in 2024 za vzpostavitev in vzdrževanje registra EPREL porabila 9,5 milijona EUR. Letni operativni proračun se je leta 2024 povečal na 1,9 milijona EUR. Pričakovani enkratni strošek v višini 3 milijonov EUR za vzpostavitev registra EPREL in letni proračun za vzdrževanje v višini 300 000 EUR sta bila prenizka glede na potrebe. Glavni razlog za to je bil, da sta navedeni vrednosti temeljili na ocenah za zbirko podatkov o radijski opremi ⁽²⁹⁾ s precej manj registracijami in subjekti, ki oddajajo registracije, ter brez javno dostopnega dela, kakršen je v registru EPREL. V registru EPREL je bilo sčasoma registriranih bistveno več izdelkov, kot je bilo predvideno v oceni učinka. To je bilo deloma posledica poznejše odločitve, da se v register EPREL vključijo pnevmatike (ki predstavljajo 13 % vseh registracij v registru EPREL). Poleg tega preverjanje e-IDAS sprva ni bilo predvideno, a se je pozneje izkazalo kot potrebno zaradi zagotavljanja celovitosti registra, to pa je povzročilo dodatne enkratne stroške razvoja.

Dobavitelji, ki so sodelovali v anketi, so bili različnega mnenja glede tega, ali so se z registrom EPREL skupni stroški zagotavljanja skladnosti v primerjavi s predhodnim obdobjem zvišali ali znižali. 38 % jih je navedlo, da so se stroški zagotavljanja skladnosti – vključno s časom, finančnimi odhodki in kadrovskimi viri – povečali. 28 % jih je navedlo, da so se stroški v primerjavi z obdobjem pred letom 2019 zmanjšali. Preostalih 33 % jih je navedlo, da so stroški ostali nespremenjeni. Večina proizvajalcev podatke vnaša sama, četrtna anketiranih dobaviteljev pa opravila v zvezi z registracijo oddaja v zunanje izvajanje ⁽³⁰⁾. Trgovci lahko do informacij v registru EPREL dostopajo brezplačno, natisnjene oznake pa dobijo od dobaviteljev. Trgovci poročajo o višji ravni zadovoljstva s politiko kot dobavitelji, vendar opozarjajo na neenake konkurenčne pogoje v primerjavi s spletnimi tržnicami.

5. NADZOR TRGA IN IZVRŠEVANJE

Nadzor trga na enotnem trgu je urejen z uredbo o nadzoru trga (Uredba (ES) št. 765/2008), ki se uporablja tudi za izdelke, zajete v uredbi o označevanju energijske učinkovitosti. Uredba o označevanju energijske učinkovitosti je leta 2017 te splošne določbe okrepila (i) z določbami za spodbujanje sodelovanja med nacionalnimi organi za nadzor trga, (ii) s pojasnitvijo o ravnanju z izdelki, ki pomenijo tveganje, in (iii) z zaščitnim postopkom Unije (ki se doslej še ni uporabil). V skladu s členom 7(4) uredbe o označevanju energijske učinkovitosti so morale države članice določiti pravila o kaznih in mehanizmih za izvrševanje ter o njih do 1. avgusta 2017 podati uradno obvestilo, če uradnega obvestila o njih niso podale že predhodno na podlagi direktive o označevanju.

⁽²⁵⁾ <https://www.regulations.doe.gov/ccms>, <https://www.energystar.gov/products>.

⁽²⁶⁾ <https://www.energylabel.com.cn/>.

⁽²⁷⁾ [Seznam z možnostjo iskanja izdelkov | Natural Resources Canada](#).

⁽²⁸⁾ [Energijska ocena – iskanje po zbirki podatkov o registracijah](#).

⁽²⁹⁾ [SWD\(2012\) 329](#).

⁽³⁰⁾ Analiza za projekt storitev registra EPREL, financiran v okviru programa LIFE, maj 2025 (neobjavljeno).

Skladnost z zakonodajo o energijsko učinkovitih izdelkih temelji predvsem na samoizjavi ⁽³¹⁾. To zahteva zadostno raven nadzora trga in izvrševanja, da se zagotovita poštena konkurenca in dosežejo pričakovani prihranki energije. Nadzor trga je v izključni pristojnosti nacionalnih organov, EU pa zagotavlja finančno podporo: med letoma 2017 in 2024 več kot 20 milijonov EUR za nacionalne dejavnosti nadzora trga in podporo pri širšem izvajanju prek programov Obzorje Evropa, Enotni trg in LIFE. Kar zadeva skladnost izdelkov, ki vstopajo na trg EU, z zakonodajo o energijsko učinkovitih izdelkih, je carinski nadzor na zunanjih mejah EU še naprej omejen, zato je bilo odkritih malo primerov neskladnosti.

Dokazi iz ukrepov, financiranih s sredstvi EU, preverjanj držav članic in posebnega poročila Evropskega računskega sodišča iz leta 2020 ⁽³²⁾ kažejo na trajno in znatno neskladnost (zlasti v spletnih trgovinah). Poleg tega na spletnih mestih za primerjavo cen pogosto niso prikazane vse zahtevane informacije. V usklajenem ukrepanju EEPLIANT3 ⁽³³⁾, ki ga je financirala EU in v katerem je sodelovalo 24 nacionalnih organov za nadzor trga, je bilo v nereprezentativni aktivnosti na podlagi tveganja za šest skupin izdelkov ⁽³⁴⁾ ugotovljeno, da je imelo 82 % izdelkov v trgovinah in 97 % v spletnih trgovinah manjše ali večje težave v zvezi s prikazom oznake, izjavo o skladnosti ali tehnično dokumentacijo (ta zajema vso dokumentacijo, tudi v okviru okoljsko primerne zasnove, ne le označevanja). Neskladnost pri spletni prodaji je bila posebna težava pri svetlobnih virih ⁽³⁵⁾. Manjkajoči ali napačni podatki na oznakah, v informacijskem listu izdelka ali drugi tehnični dokumentaciji ne pomenijo vedno, da izdelek ni skladen. Za ugotovitev neskladnosti so potrebni laboratorijski preskusi v akreditiranih laboratorijih, ki pa so dragi (običajno 1 000-10 000 EUR na model oziroma več za velike ali zapletene izdelke). Pri 43 % od 265 izdelkov, ki so bili v sklopu projekta EEPLIANT3 za preverjanje skladnosti preskušeni v laboratoriju, je ugotovljeno odstopanje glede energijske učinkovitosti presegalo dovoljeno raven. Skupno stopnjo neskladnosti na enotnem trgu je težko oceniti, saj preverjanja skoraj vedno temeljijo na tveganju, organi za nadzor trga pa omejena sredstva usmerjajo v izdelke, pri katerih se pričakuje največ težav. Ugotovitev ni mogoče ekstrapolirati na vse skupine izdelkov in celotno EU.

Skupno število izdelkov, ki so bili letno pregledani v sklopu tega okvira, se je gibalo med 10 in 100 v nekaterih državah članicah do 24 000 na Irskem in 73 000 v Nemčiji leta 2024. V večini primerov se je preverila dokumentacija v trgovinah in na spletu, poglobljenih preverjanj učinkovitosti je bilo le nekaj. V skladu z zahtevo uredbe o nadzoru trga so države članice od leta 2017 do konca leta 2025 v zbirko podatkov sistema ICSMS vnesle 3 147 primerov poglobljenih pregledov na podlagi uredbe o označevanju energijske učinkovitosti ⁽³⁶⁾ (od tega je bilo 57 % primerov neskladnosti). Komisija je sredi leta 2025 proti Portugalski in Romuniji začela dva postopka za ugotavljanje kršitev, ker leta 2023 nista poročali o poglobljenih preverjanjih, in novembra 2025 Portugalski poslala obrazloženo mnenje.

⁽³¹⁾ Za kotle je obvezno certificiranje, ki ga izvajajo tretje osebe.

⁽³²⁾ [Posebno poročilo 01/2020](#).

⁽³³⁾ [EEPLIANT3 Public Report Final.pdf](#) (Končno javno poročilo o usklajenem ukrepanju EEPLIANT 3).

⁽³⁴⁾ Klimatske naprave, razsvetljava, sušilni stroji, grelniki vode, grelniki prostorov in ventilatorji.

⁽³⁵⁾ [Online shopping study - CLASP](#) (Študija o spletnem nakupovanju – CLASP).

⁽³⁶⁾ Poglobljena preverjanja zajemajo laboratorijska preverjanja in preverjanja dokumentacije, katerih namen je oceniti, ali je izdelek skladen.

Pri 450 modelih izdelkov je vzpostavljena navzkrižna povezava med sistemom ICSMS in registrom EPREL, s čimer naj bi se povečala učinkovitost pregledov teh modelov. Možnost, s katero lahko uporabniki neposredno v registru EPREL preprosto prijavijo morebitne težave z registriranimi modeli ali povezane informacije, je bila doslej uporabljena pri 3 300 registracijah modelov. Večje spletne platforme pogosto sodelujejo pri odstranjevanju neskladnih izdelkov, vendar same niso odgovorne za prikaz oznak, zaradi široke palete izdelkov, ki jih ponujajo, pa se je povečalo tudi splošno breme izvrševanja.

Komisija je leta 2021 na podlagi uredbe o nadzoru trga vzpostavila mrežo Unije za skladnost proizvodov. Leta 2024 je vzpostavila prvo preizkuševalno zmogljivost Unije za okoljsko primerno zasnovo in označevanje energijske učinkovitosti ⁽³⁷⁾. Komisija in države članice skupaj zagotavljajo, da se energijska oznaka ne posnema za izdelke, ki niso zajeti v delegiranih ukrepih, ali za izdelke, ki niso povezani z energijo, in so v zvezi s tem zlasti sodelovale z industrijo, ki je ustvarila prostovoljno enotno oznako za vodo, da bi se njena zasnova prilagodila ⁽³⁸⁾.

6. OZNAKA KOT ORODJE ZA VODILNE TRGE UČINKOVITIH IZDELKOV

V skladu s členom 7(2) uredbe o označevanju energijske učinkovitosti morata biti cilj vseh spodbud, ki jih države članice dajejo za izdelke, za katere velja označevanje energijske učinkovitosti, *najvišja razreda energijske učinkovitosti, v katerih je na voljo znatno število izdelkov, ali višji razredi*. Cilj je usmeriti pobude na strani povpraševanja (kot so posojila z nizkimi obrestmi, nepovratna sredstva, davčne olajšave ali kuponi) k najučinkovitejšim izdelkom in tako za te izdelke ustvariti vodilni trg.

Enaka ali zelo podobna merila se uporabljajo tudi v drugi zakonodaji, vključno z zahtevami direktive o energetske učinkovitosti glede javnega naročanja ⁽³⁹⁾, taksonomiji EU ⁽⁴⁰⁾ in pravilih o DDV glede nižjih stopenj za učinkovite ogrevalne sisteme ⁽⁴¹⁾. Štiri države članice EU trenutno na tej podlagi uporabljajo nižjo stopnjo DDV.

Okvirna direktiva o označevanju iz leta 2010 je že vsebovala določbe za spodbujanje uporabe oznake kot podlage za vodilne trge, vendar operativno izvajanje takih politik olajšujeta natančnejša opredelitev merila in funkcionalnost registra EPREL, ki omogoča enostaven vpogled v porazdelitev po razredih za kateri koli podnabor izdelkov. Komisija in nacionalni organi lahko za uporabo merila iz člena 7(2) uredbe o označevanju energijske učinkovitosti uporabijo register EPREL, pri čemer kot izhodišče zadošča preprosto iskanje v registru, s čimer se zmanjšuje potreba po namenskih tržnih raziskavah in krepi konkurenca s pregledom nad izdelki, ki se dajejo na enotni trg. Komisija je v podporo uporabi merila pripravila smernice o tem ⁽⁴²⁾.

⁽³⁷⁾ [Izvedbeni sklep Komisije \(EU\) 2024/1456](#).

⁽³⁸⁾ [Enotna oznaka za vodo](#).

⁽³⁹⁾ [Direktiva \(EU\) 2023/1791](#).

⁽⁴⁰⁾ [Uredba \(EU\) 2023/2486](#).

⁽⁴¹⁾ [Direktiva Sveta \(EU\) 2022/542](#).

⁽⁴²⁾ https://energy-efficient-products.ec.europa.eu/consumers_sl/what-does-significantly-populated-mean.

7. UČINKOVITOST NOVIH OZNAK

7.1. Razumevanje novih oznak

Večina potrošnikov, vprašanih v anketi, pravi, da oznake razume, več kot 90 % pa jih je navedlo, da so jim oznaka in njeni elementi (zelo) lahko razumljivi. Kot težko razumljive je več kot 10 % anketirancev označilo le nekaj piktogramov za posamezne izdelke. Ta pozitiven rezultat je verjetno posledica tega, da se zasnove oznak praviloma preizkusijo, preden se predlagajo. Po mnenju 77–87 % anketiranih potrošnikov je količina informacij na oznaki ustrezna. Preostali so menili, da je bilo informacij bodisi preveč bodisi premalo (ali pa niso imeli mnenja). Ti rezultati tako na splošno ne kažejo niti na prenasičenost z informacijami niti na nezadostne informacije.

62 % potrošnikov v anketi je navedlo, da so uporabili glavne informacije, povezane z energijo, iz zgornjega dela oznake. 37 % jih je navedlo, da so uporabili tudi piktograme, ki niso povezani z energijo, iz spodnjega dela. Nedavni kupci bele tehnike so najpogosteje navedli, da so pri odločitvi o nakupu uporabili energijsko oznako (približno 90 % tistih, ki so oznako videli). Oznaka je bila v pomoč 80 % kupcem komercialnih hladilnikov ter 70 % kupcem televizorjev in slikovnih zaslonov, za katere so pri odločitvah o nakupu pomembna merila zmogljivosti, kot sta ločljivost ali velikost zaslona.

7.2. Vpliv na razpoložljivost cenovno dostopnih učinkovitih izdelkov

Poročilo Mednarodne agencije za energijo iz leta 2021 o standardih učinkovitosti in označevanju aparatov ⁽⁴³⁾ je pokazalo, da zahteve glede energijske učinkovitosti in označevanje na splošno za dva- do trikrat povečajo osnovno stopnjo izboljšanja novih modelov. To se sčasoma odraža v povečanju povprečne učinkovitosti celotnega nabora izdelkov. Mednarodna agencija za energijo ugotavlja, da povprečne nakupne cene zaradi konkurence praviloma padejo za 2–3 % letno (po kratkotrajnem zvišanju ob začetku veljavnosti novih pravil), vendar se znižanja cen pri različnih izdelkih razlikujejo, kar odraža stopnjo konkurence na posameznem trgu. Te ocene veljajo v svetovnem merilu, nedavna ocena sesalnikov v EU pa je pokazala 1-odstotno letno znižanje nakupnih cen v obdobju uporabe oznake. Nedavno objavljena raziskava potrjuje učinkovitost energijske oznake glede okoljskega cilja preusmerjanja potrošniških izbir in kaže, da je ključni dejavnik prilagoditve trga konkurenca na strani ponudbe zaradi vzorca padanja cen, ko se vstop na trg povečuje in več proizvajalcev začne ponujati izdelke v višjih razredih, s čimer se ustvarja potrošniški presežek in hkrati spodbujajo nadaljnje inovacije ⁽⁴⁴⁾.

Da se zagotovi inovacijski učinek, je v uredbi o označevanju energijske učinkovitosti glede uvedbe ali prevrednotenja oznake določeno, da Komisija zagotovi, da ob uvedbi predvidoma noben izdelek ne spada v razred A in da je ocenjeni čas do trenutka, ko bo v ta razred spadala večina modelov, najmanj 10 let. Podatki iz registra EPREL kažejo, da so se porazdelitve po razredih za svetlobne vire, hladilne aparate, televizorje in pomivalne stroje od leta 2019 večinoma gibale v skladu s temi zahtevami. Vendar je 90 % modelov

⁽⁴³⁾ [IEA 2021 Energy Efficiency Appliance and Equipment Standards and Labelling Programmes](#) (Standardi in programi za označevanje energijske učinkovitosti aparatov in opreme, Mednarodna agencija za energijo, 2021).

⁽⁴⁴⁾ Anne Kesselring, „Energy labels in the European Union: Consumer inattention and producer responses“ (Energijske oznake v Evropski uniji: nezanimanje potrošnikov in odzivi proizvajalcev),

pralnih strojev, registriranih v registru EPREL, razred A doseglo že v zgolj šestih letih po pregledu. Nasprotno se učinkovitost elektronskih prikazovalnikov razvija počasneje od pričakovanj in so zgoščeni v nižjih razredih (25 % modelov je v razredu G) ⁽⁴⁵⁾.

Tržni delež pralnih strojev v najboljšem razredu se je leta 2024 glede na ugotovitve neodvisne tržne analize ⁽⁴⁶⁾ povečal za 50 %. Akademsko raziskava, ki temelji na dejanskih tržnih podatkih iz leta 2021, kaže, da se je zaradi prevrednotene oznake povečala pripravljenost ljudi, da plačajo za hladilnike iz najvišjega razreda, v primerjavi s prejšnjo oznako, katere razumevanje je bilo slabše ⁽⁴⁷⁾.

8. ZAKLJUČEK

Z uredbo o označevanju energijske učinkovitosti so bili postavljeni temelji za posodobljene oznake, ki za zdaj delujejo dobro, vendar prehod še ni zaključen. Doslej je bilo revidiranih šest od 15 oznak za skupine izdelkov in znotraj tega okvira sta bili uvedeni dve novi oznaki. Za zdaj splošni učinek okvira politike zmanjšujejo dolgotrajni cikli revizije delegiranih aktov za posamezne izdelke. Zaradi nezadostnega nacionalnega izvrševanja tržnih pravil in visokih ravni neskladnosti vsaj v nekaterih tržnih segmentih (zlasti na spletu) se izkrivljajo enaki konkurenčni pogoji in zmanjšujejo predvideni prihranki energije.

Širši okvir politike se je od leta 2017 bistveno spremenil zaradi (i) porasta spletne prodaje, (ii) ciljev EU glede podnebnih sprememb, (iii) svetovne zaveze, da se do leta 2030 energijska učinkovitost podvoji, ter (iv) poudarka na konkurenčnosti iz Draghijevega poročila in strategije za enotni trg ter v zadnjem času prizadevanj za cenovno dostopnost energije in energetske neodvisnost. V tem okviru energijske oznake ostajajo pomembne. Vse ustrezne skupine deležnikov, ki so se oktobra 2025 udeležile dialoga o izvajanju zakonodaje o energijsko učinkovitih izdelkih ⁽⁴⁸⁾, so poudarile vlogo, ki jo ima zakonodaja o energijsko učinkovitih izdelkih (vključno z uredbo o označevanju energijske učinkovitosti) pri spodbujanju energijske učinkovitosti, cenovne dostopnosti in konkurenčnosti industrije EU, hkrati pa opozorile na spodkopavanje učinkovitosti zaradi neskladnosti.

Razpoložljivi dokazi o delovanju oznak kažejo, da imajo energijske oznake tudi več desetletij po uvedbi še vedno več potenciala za zmanjšanje porabe energije in lahko prispevajo tudi k drugim ciljem politike. Register izdelkov EPREL za vse izdelke, ki so povezani z energijo in imajo energijsko oznako, omogoča večjo preglednost trga in z

⁽⁴⁵⁾ V teku je vrednotenje delegirane uredbe o prikazovalnikih. Vztrajanje modelov v najnižjih razredih učinkovitosti je verjetno povezano z več zapletenimi dejavniki (vključno s tem, da potrošniki in proizvajalci dajejo prednost modelom z velikimi velikostmi zaslona in visoko ločljivostjo).

⁽⁴⁶⁾ Market Outlook (Tržni obeti), GfK, 2024.

⁽⁴⁷⁾ Corinne Faure, Marie-Charlotte Guetlein, Joachim Schleich, „Effects of rescaling the EU energy label on household preferences for top-rated appliances“ (Učinki prevrednotenja energijske oznake EU na izbiranje najbolj ocenjenih aparatov v gospodinjstvih), *Energy Policy*, št. 156, 2021, ISSN 0301-4215,

<https://doi.org/10.1016/j.enpol.2021.112439>. Ista študija je tudi pokazala, da se s prikazovanjem obeh oznak potrošnikom (na primer v prehodni fazi uredbe o označevanju energijske učinkovitosti) pripravljenost za plačilo ne poveča.

⁽⁴⁸⁾ [Dialog o izvajanju zakonodaje o energijsko učinkovitih izdelkih s komisarjem za energijo Danom Jørgensenom](#).

dokazi podprto oblikovanje politik. Vendar poznavanje in uporaba registra EPREL še nista tako razširjena kot poznavanje in uporaba oznake, pri čemer bi se lahko register v večji meri uporabljal tudi za zagotavljanje skladnosti in nadzor trga. Spremembe iz predloga zbirnega svežnja, predstavljenega vzporedno s tem poročilom, so namenjene boljšemu izkoriščanju teh priložnosti ter hkratnim poenostavitvam za dobavitelje in trgovce, kadar so mogoče.